

## Järki ja tunteet 11.3.2017

### Johdanto:

Järki ja tunteet.

Valmistellesani tätä opetusta olen käynyt vaihteeksi läpi tunteiden vuoristorataa.

Välillä on ollut lähes epätoivoinen olo, joka on tullut siitä ajatuksesta ettei ole mitään ajatuksia tämän teeman suhteen. Välillä on ollut jees-fiilis, kyllä tästä hyvä tulee, Jumalan sanan lupausten perusteella, järki pohjalta, hän pitää huolen että oikeita asioita tulee käytyä läpi.

Välillä tulee rauhaton olo, ajatellessa, "onko tässä mitään järkeä".

Yhtäkaikki, Jumalan sana on ja pysyy, siltä perustalta kun ponnistetaan ei voi olla ihan pielessä.

Jo edellä sanomani perusteella voitaneen sanoa että olen tunneihminen.

Sanotaan että joku on enemmän järki ihminen ja joku tunneihminen. Kategorioita voi olla monen moisia mutta jos laitetaan ihmiset nyt kahteen ryhmään, niin näinkin voidaan ihmisiä jakaa.

Tutkaillaan hieman sitä missä määrin persoonallisuutemme ja kokemuksemme vaikuttaa tapaamme lähestymme uskon asioita.

Miten tunteiden ja järjen kanssa voi löytää tasapainon?

### Päämäärä, tavoite.

Parhaimillaan tunne ja järki valjastettuna, Jumalan auktoriteetin, Hänen sanansa alle saa aikaan hyvää hedelmää.

Tunteen ja järjen tasapaino tuo omaan ja seurakunnan elämään voimavaroja ja rikkautta. Järki- ja tunneihmiset yhdessä, voivat olla viemässä Jumalan valtakuntaa eteenpäin.

Jäsennän ja käsittelen tätä aihetta seuraavasti:

- Järjen kautta asioita lähestyvät ihmiset, Paavali esimerkkinä, vahvuuksia, heikkouksia.

- Tunteen kautta asioita lähestyvät ihmiset, Daavid esimerkkinä, vahvuuksia, heikkouksia.

-Järjen ja tunteen tasapaino sydämen / tahtoelämän kautta.

Yksinkertaistan ja oion näissä tulkinnoissa, mutta toivon että pääasiat ja tärkeimmät pointit voisi herättää ajatuksia ja saada myönteisiä vaikutuksia sydämeemme.

Varmaankaan ei voi sanoa että tietyt ominaisuudet kuuluu juuri tietyn tyyppisille ihmisille, mutta tärkeämpää on tiedostaa erilaisuus ja se miten se näkyy tavassamme kohdata asioita.

### **1. Järjen kautta asioita jäsentävät/ lähestyvät ihmiset**

#### **1. Järjen kautta jäsentävien ihmisten vahvuuksia**

Esimerkkinä Paavali

He ovat Kristuksen palvelijoita - puhun kuin mieltä vailla - minä vielä enemmän. Olen nähnyt vaivaa enemmän, olen ollut useammin vankeudessa, minua on ruoskittu ylen paljon, olen monta kertaa ollut kuoleman vaarassa.

Juutalaisilta olen viidesti saanut neljäkymmentä lyöntiä, yhtä vaille; kolmesti olen saanut raippoja, kerran minua kivitettiin, kolmesti olen joutunut haaksirikkoon, vuorokauden olen meressä ajelehtinut; olen usein ollut matkoilla, vaaroissa virtojen vesillä, vaaroissa rosvojen keskellä, vaaroissa heimoni puolelta, vaaroissa pakanain puolelta, vaaroissa kaupungeissa, vaaroissa erämaassa, vaaroissa merellä, vaaroissa valheveljien keskellä; ollut työssä ja vaivassa; paljon valvonut, kärsinyt nälkää ja janoa, paljon paastonnut, kärsinyt vilua ja alastomuutta.

Ja kaiken muun lisäksi jokapäiväistä tunkeilua luonani, huolta kaikista seurakunnista.  
2. Kor. 11:23-28

Tässä lyhyt kuvaus Paavalin elämästä. Aikamoista rylläkätä, ei mitään helppoa elämää. Hänen oli luonteeltaan määrätietoinen ja periksiantamaton.

Paavali oli selkeästi järki ihminen, jota Jumala voimallisesti käytti. Hän lähestyi asioita jäsentäen ja kategorisoiden, hänestä voisi sanoa että hän oli ensimmäinen teologi.

Ei Paavali tunteeton ollut, jota hieman raottaa seuraava raamatun kohta.

"Sillä ei Makedoniaan tultuammekaan lihamme saanut mitään rauhaa, vaan me olimme kaikin tavoin ahdistetut: ulkoapäin taisteluja, sisältäpäin pelkoa.

Mutta Jumala, joka masentuneita lohduttaa, lohdutti meitä Tiituksen tulolla"  
2.Kor.7:5,6

## **2- Järki-ihmisen haasteita, Paavalin haaste?**

Mutta Saulus puuskui yhä uhkaa ja murhaa Herran opetuslapsia vastaan ja meni ylimmäisen papin luo

ja pyysi häneltä kirjeitä Damaskon synagoogille, että keitä hän vain löytäisi sen tien vaeltajia, miehiä tai naisia, ne hän saisi tuoda sidottuina Jerusalemiin.

Ja kun hän oli matkalla, tapahtui hänen lähestyessään Damaskoa, että yhtäkkiä valo taivaasta leimahti hänen ympärillensä;

ja hän kaatui maahan ja kuuli äänen, joka sanoi hänelle: "Saul, Saul, miksi vainoat minua?"

Hän sanoi: "Kuka olet, herra?" Hän vastasi: "Minä olen Jeesus, jota sinä vainoat."  
Apt. 9:1-5

Paavali, tuolloin vielä Saul oli oikea jyyrä. Vaikka hän oli järki ihminen ja oppinut hän ei pystynyt näkemään Jumalan suunnitelmaa maailman ihmisten pelastamiseksi. Jumalan piti pysäyttää hänet voimakkaasti paatumuksensa ja oman ymmärryksen tieltä.

Järkeily saattaa myös nousta Jumalan toiminnan esteeksi, "eihän järkevä ihminen voi tehdä noin".

Asioiden järkeistäminen/ tunteettomuus voi myös olla vamma, joka vaikeuttaa toisten ihmisten kohtaamista ja empaattisuutta. Mutta Paavalin kohdalla lienee tässä kohtaa enemmän kysymys hänen persoonastaan.

## **3. Esimerkkejä raamatun henkilöistä:**

6:2 Niin Herra sanoi Joosualle: "Katso, minä annan sinun käsiisi Jerikon sekä sen kuninkaan ja sotaurhot.

6:3 Kulkekaa siis, kaikki sotakuntoiset miehet, kaupungin ympäri, kiertäkää kerta kaupunki; tee niin kuutena päivänä.

6:4 Ja seitsemän pappia kantakoon seitsemää oinaansarvista pasunaa arkin edellä. Seitsemäntenä päivänä kulkekaa kaupungin ympäri seitsemän kertaa, ja papit puhaltakoot  
Joos.6:2-8a

*Joosua*

Jerikon valloitus. Kaupungin kiertäminen kuutena päivänä ja seitsemäntenä päivänä seitsemän kertaa. Sotahuuto ja muurien murtuminen. Mielenkiintoista nähdä miten kuuliaisesti Joosua toimi, ohjeiden outoudesta huolimatta.

Joutui todennäköisesti käymään järjen vastaisen kamppailun tai sitten ei. Olihan hän ollut vuosikausia yhdessä Mooseksen kanssa. Hän oli nähnyt mitä Herra oli Mooseksen kautta tehnyt kansalle

*Luukas:*

niin olen minäkin, tarkkaan tutkittuani alusta alkaen kaikki, päättänyt kirjoittaa ne järjestyksessään sinulle, korkea-arvoinen Teofilus, että oppisit tuntemaan, kuinka varmat ne asiat ovat, jotka sinulle on opetettu.

Luuk. 1:3-4

## **2. Tunteiden kautta asioita jäsentävät**

Daavid on tästä hyvä esimerkki

### **1. Vahvuuksia, hyviä puolia**

Kun palvelijasi on lyönyt maahan sekä leijonan että karhun, niin tuolle ympärileikkaamattomalle filistealaiselle käy niinkuin niille; sillä hän on häväissyt elävän Jumalan taistelurivejä."

Ja Daavid sanoi: "Herra, joka on pelastanut minut leijonan ja karhun kynsistä, pelastaa minut myös tämän filistealaisen käsistä." Silloin Saul sanoi Daavidille: "Mene; Herra olkoon sinun kanssasi."  
1. Sam. 17:36-37

Tämä raamatun paikka on tilanteesta, jossa Daavid käy Saulin kanssa keskustelua, voiko hän mennä taistelemaan Goljatia vastaan.

Daavidin reaktio oli tunnepitoinen, siinä on vähän uhoamisen meininkiä.

Tämä puoli Daavidissa teki hänestä nopean ja rohkean reagoimaan.

Goljatin voittaminen sillä perusteella, että on voittanut leijonan tai karhun, ei järkeilemällä välttämättä tulisi mieleen.

Daavidille voimakkaat tunteet heitti myös haasteita ja vaaran paikkoja.

### **2- Haasteita.**

#### **Daavid ja Naabal**

Tässä raamatunpaikassa on edellä kerrottu kuinka Daavid miehineen on läsnäolollaan suojellut Naabalin omaisuutta.

Daavid oli lähettänyt miehiään Naabalin luo lampaiden keritsiäisiin saadakseen jotain syötävää (hyvää), koska Naabal on jäänyt "kiitollisuuden velkaa" Daavidille.

Kun Daavidin miehet tulivat sinne, puhuivat he Daavidin nimessä Naabalille tämän kaiken ja jäivät hiljaa odottamaan.

Mutta Naabal vastasi Daavidin palvelijoille ja sanoi: "Kuka Daavid on, kuka on Iisain poika? Tätä nykyä on paljon orjia, jotka karkaavat isäntänsä luota.

Ottaisinko minä ruokani ja juomani ja teuraani, jotka olen teurastanut keritsiäisiini, ja antaisin ne miehille, jotka ovat kotoisin ties mistä?"

Niin Daavidin miehet kääntyivät ja menivät pois, ja tultuaan takaisin he kertoivat hänelle tämän kaiken.

Niin Daavid sanoi miehille: "Jokainen sitokoon miekkansa vyölleen." Ja jokainen satoi miekkansa vyölleen; ja Daavid itsekin satoi miekkansa vyölleen. Ja noin neljäsataa miestä lähti seuraamaan Daavidia, mutta kaksisataa jäi kuormaston luo.

Mutta Daavid oli sanonut: "Mitään saamatta minä olen suojellut kaikkea, mitä tällä miehellä oli erämaassa, niin ettei mitään ole hävinnyt kaikesta, mitä hänellä oli. Hän on palkinnut minulle hyvän pahalla.

Jumala rangaiskoon Daavidin vihamiehiä nyt ja vasta: totisesti, minä en jätä kaikesta hänen väestänsä huomenaamuksi henkiin yhtään miehenpuolta."

1. Sam. 25:9-22

Voimakas reaktio Daavidilta oli saada aikaan verilöylyn. Daavid myös suutuspäissään koki tekevänsä ensin oikein, ottamalla oikeuden omiin käsiinsä. Daavid oli Saulin vävy vaikkakin häntä paossa ja hänet varmasti tunnettiin, vaikka Naabal muuta väitti ja halveksi Daavidia.

Daavid nosti maitonsa ihan syystäkin, toisaalta se ei antanut Daavidille oikeutta tuhota ja tappaa Naabalin perhettä ja palvelijoita.

Tämän verilöylyn onneksi esti Naabalin vaimon Abigailin nopea ja viisas toiminta.

Daavid oli vähällä tehdä valtavan virheen, oli hienoa että löytyi Abigail joka tuli ja esti ko. tapahtuman.

Tunteen vallassa voi helposti tehdä vääriäkin asioita, jotka ensin vaikuttava hyvinkin oikeilta ja tarkoituksen mukaisilta. Tämä vaara piilee myös seurakunta elämässä, jos lähemme itse kovin voimakkaasti ja "oman kätemme voimalla" ajamaan omaa näkemystämme ja oikeaksi kokemaamme. Siinä "voi tulla ruumiita".

Tänäpäivänä on tärkeää että on niitä ihmisiä, jotka astuu eteen, herättää, haastaa, kysyy meidän motiivejamme ja tekemisiämme. Olenko itse sellainen?

**Keskustelutehtävä:**

Mitä kautta itse lähestyt uskonasioita, oppillisuuden kautta vai tunteiden kautta?

Miten helppoa / vaikeaa on kohdata toisin uskon asioita lähestyviä, kuin itse niitä lähetyt?

### 3. Esimerkkejä

Oma kokemukseni. Tunnepuolesta.

Toimin seurakuntamme lapsityön vastuuhenkilönä ja tuohon aikaan seurakunnassa oli noin 50-60 vapaaehtoista pitämässä pyhäkouluja ja kerhoja eripuolilla kaupunkia.

Kasasin lapsityötiimin ideoimaan ja toteuttamaan lapsityötä seurakunnassamme.

Olin tuolloin vasta uudistunut uskossani ja olin tunne-elämältäni aika rikki. Katsoin asioita omien tunnelasieni kautta ja ne vääristivät aika paljon asioita. Ihmiset jotka halusivat antaa oikeasti rakentavaa palautetta, koin vikoilijoina tai uhkana joka herätti minussa pelkoja. Niissä vaiheissa kerran ylireagoin ja suutuin, hajoattaen työtiimimme yhteyttä ja avoimuutta. Pyysin kyllä huomenissa anteeksi, mutta siitä jäi ikävä maku.

Vääristymät tunne-elämässä, vääristää meidän näkökykyämme, niin että on vaikea nähdä asioita objektiivisesti (puolueettomasti tai asiallisesti, kokonaisvaltaisesti). Kun tunne elämämme on vääristynyt, teemme helposti vääriä johtopäätöksiä asioista.

Tunteet on aina myös viesti meidän sisältämme, tunnemepa siis mitä hyvänsä. Ns. hyviä tai huonoja tunteita. Tunteet ei ole moraalisesti oikeita tai vääriä. Tunne-elämässään voi eheytyä, mutta se tarkoittaa että ne on kohdattava ja käsiteltävä.

### 3 . Sydän, tahtoelämän keskus

Yli kaiken varottavan varjele sydämesi, sillä sieltä elämä lähtee.

Snl. 4:23

Sillä missä teidän aarteenne on, siellä on myös teidän sydämenne.

Luuk. 12:34

#### **1.Tahto elämän keskus**

Raamatussa mainitaan sana "sydän", joka tarkoittaa sisintä tai salattua, eri yhteyksissä yli 700 kertaa. Ihmisinä katsomme usein "ulkokuoreen", kykyihin, karismaan, mutta Jumala katsoo sydämeemme. Koska sydämemme on elämme "ohjauskeskus".

Se mitä teen, puhun, valitsen, millä ravitsen henkeäni, sieluani ja ruumistani, osoittaa mitä on sydämessäni.

Vanha sanonta kuuluu: " Mitä sielu syö, sitä sydän tuo esiin".

Luukkaan evankeliumi:

Hyvä ihminen tuo sydämensä hyvän runsaudesta esiin hyvää, ja paha tuo pahastansa esiin pahaa; sillä sydämen kyllyydestä suu puhuu

Luuk. 6:45

Miten Jumala vaikuttaa sydämiimme?

Jeesus Kristus asuu uskon kautta sydämissämme (Ef. 3:17).

Hän on antanut meille Hengen vakuudeksi sydämiimme (2. Kor. 1:22) ja J Jumalan rauha varjelee sydämemme ja ajatuksemme Kristuksessa (Fil. 4:7).

Jumalan rakkaus annetaan sydämiimme Pyhän Hengen kautta (Room. 5:5),

ja siksi voimme rakastaa toinen toistamme puhtaasti , koska Jumala on ensin rakastanut meitä (1. Piet. 1:22).

## 2- Järjen ja tunteiden tasapaino sydämen kautta

Sillä Jumalan sana on elävä ja voimallinen ja terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka ja tunkee lävitse, kunnes se erottaa sielun ja hengen, nivelet sekä ytimet, ja on sydämen ajatusten ja aivoitusten tuomitsija

Hebr. 4:12

Järki ja tunteet, ovat hyviä renkiä, mutta huonoja isäntiä. Oma järkeily ja omat tunteet tulee olla alisteisia Jumalan sanalle.

Tunteet on totta kokijalleen, ei niitä tarvitse kieltää. Ne on viesti meidän sisäisestä maailmastamme, aikaisemmista kokemuksistamme, aikaisemmin eletystä elämästä. Mutta mitä tunteillamme teemme loppujen lopuksi teemme on meidän vastuullamme.

Jos taas suljemme Jumalan ja hänen yliluonnolliset mahdollisuudet tai meidän mielestämme oudot toimintatavat pois automaattisesti siksi ettei ne sovi järkeemme, voi estää meitä pääsemästä eteenpäin hänen tuntemisessaan.

Ihmisinä voimme myös kiinnittää huomiota eri puoliin itsessämme.

## 3. Seurakunnan moninaisuuden rikkaus

Olkaa veljellisessä rakkaudessa helläsydämiset toisianne kohtaan; toinen toisenne kunnioittamisessa kilpaillkaa keskenänne.

Room. 12:10

kärsikää toinen toistanne ja antakaa toisillenne anteeksi, jos kenellä on moitetta toista vastaan. Niinkuin Herrakin on antanut teille anteeksi, niin myös te antakaa

Kol. 3:13

Ihmisinä meidän erilaisuutemme kohdata ja käsitellä asioita voi parhaimmillaan rikastuttaa aivan tavattomasti seurakuntaa.

Erilaisuutemme ei olekaan uhka ja hajottava tekijä, vaan se on resurssi ja rikkaus. Isämmeikin on äärettömän monipuolinen, rikas, moninainen.

Yksi suuri kiistojen ja riitojen syy on että uskovia on laitettu eri kategorioihin, ”hengellisiin ja ei hengellisiin” vain sen perusteella miten he lähestyvät asioita.

Jumala on luonut meidät temperamenteiltamme erilaisiksi ja käyttää näitä meidän ominaisuuksiamme valtakuntansa rakentamiseen. Ei voida sanoa että järki-ihmisissä on jotain väärää tai että tunneihmisissä on jotain väärää

Jos ja kun olemme omasta näkökulmastamme käsin tuominneet tai puhuneet pahaa toisistamme, on aika tulla parannuksen paikalle. Antaa Jumalan tulla järkeilyjemme ja tunteidemme seurausten tuomariksi.

### **Päämäärä, tavoite.**

Parhaimmillaan tunne ja järki valjastettuna, Jumalan auktoriteetin, Hänen sanansa alle saa aikaan hyvää hedelmää.

Tunteen ja järjen tasapaino tuo omaan ja seurakunnan elämään voimavaroja ja rikkautta. Järki-ja tunneihmiset yhdessä, voivat olla viemässä Jumalan valtakuntaa eteenpäin.